

РЕЦЕНЗИЯ

**докторската дисертация на Иглика Касабова
на тема: „Реторически техники за убеждаване в медийна среда (от телевизионните
предавания до социалните мрежи)“**

**Рецензент: Проф. д.п.с.н. Толя Стоицова
Нов български университет**

Иглика Касабова е завършила немската гимназия в София. Впечатляваща е изключителната ѝ мотивация към образование, обучение и квалификация в близки, но различни сфери от социалните, философските и икономическите науки от областта на висшето образование. Завършила е две магистратури в Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ – по славянска филология и политология, една по маркетинг, реклама и връзки с обществеността в Шефилд Университет, Сити Колидж, и една по Европеистика в Свободен университет Берлин, Център по глобални политики, тя продължава да се квалифицира в областта на бизнес комуникациите и отново в политологията в Университета в Кьолн, Германия. Владеенето на 5 чужди езика – английски, немски, чешки, руски и испански, ѝ дават отличната възможност да следи литературата по интересувашите я научни проблеми в широк международен мащаб.

Работната кариера на докторант Касабова е свързана на първо място с медиите. Работила е на творчески длъжности в TV7, Нова телевизия и TELEMEDIA InteracTV. Трудовият ѝ опит включва и консултантска дейност по маркетинг реклама и ПР. Като имам предвид краткия преглед на образованието и професионалния опит Иглика Касабова, не ме изненада желанието ѝ да придобие и най-високата образователна и научна степен „Доктор“, този път в областта на реториката.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е структуриран в пет основни глави, придружени с увод, заключение, библиография и приложения. Много добро впечатление прави големият брой използвани литературни източници, които са 197, на

български, руски и английски език. 28 от тях са Интернет материали. В приложение е представен снимков материал. С приложенията, текстът на дисертацията обхваща 237 стандартни страници.

Добросъвестно е събран огромен обем от източници. Докторантът познава отлично научната литература в областта, в която разработва темата на дисертацията си.

В увода коректно са обособени актуалността на проблема, основната теза за защита, хипотезата, целите и задачите на изследването. Представена е и методиката на изследване.

Като особено важно за дисертация, ще цитирам тезата, която защитава докторант Касабова: „...съвременният оратор се адаптира бързо и гъвкаво към новото медийно пространство и, без да подценява важността на аудиторията, се преориентира частично към текстови и визуални форми, които да обслужват новите комуникационни канали“ (с. 5 от дисертацията). Според Иглика Касабова налагащите се новаторски стандарти, „водят до преосмислянето и предефинирането на реторическите техники за убеждаване в медийна среда.“

Целта на изследването е да се изведат специфичните особености на медийната и по-конкретно телевизионната реторика като не се пренебрегва виртуалната реторика на теоретично равнище. Нещо повече, докторантът акцентира върху извеждането на особеностите при практическите им проявления в България. Това безспорно е амбициозна и сложна цел.

Без да преразказвам съдържанието на главите, ще поставя само някои акценти. Първата глава е изцяло теоретична и от нея разбирам, че докторант Касабова притежава уменията да подбира, свързва логически и интерпретира различен тип теории. Става въпрос за класическата и новата реторика. В новата реторика подробно са анализирани подходите в новите школи и прехода към визуалната реторика, както и теоретичните измерения на съвременната реторика: медийна, визуална, виртуална.

Втората глава освен теоретични и реторични анализи, много сполучливо включва и основните практически измерения в новата медийна среда. Специално място е отделено на дигиталната/виртуална реторика.

Като най-разпространено, поради лекотата на възприемане, третата глава се фокусира върху визуалното изображение и визуалната култура в телевизията от гледна точка реторичната наука и практика.

Четвърта глава преценявам като особено важна, защото специфицира цялостния теоретичен и реторически анализ, предложен в предходните три глави, вече в условията на българските медии. В тази глава реторичният анализ се разширява и плавно включва и политологически, и социологически анализ. Смятам конструирането, провеждането и представянето на собственото изследване на докторант Касабова за подчертан успех в дисертацията при това по особено чувствителен проблем у нас, а именно – протестите в България през три, обособени от докторанта, периода: 1989–1990, 1996–1997, 2010–2014.

Съвсем логично, започвайки от теоретичните схващания в световен мащаб, преминавайки през българския опит, докторант Касабова завършва с техниките за убеждаване в телевизионна и онлайн среда. Така петата глава е подчертано методична и анализираща. Отново са съчетани много сполучливо чуждестранния и българския опит.

Или, в дисертацията на докторант Иглика Касабова е представен цялостен изследователски цикъл – от теория, през практически изследвания до методики и анализ на резултатите, и отново възможностите за прилагането им в практиката. Всяка глава от дисертацията завършва с изводи от направеното в нея.

Заключението представлява обобщение на теоретичните анализи – първа, втора и трета глава, както и на резултатите от емпиричните изследвания – четвърта и пета глава. Подчертано е постигането на целите на дисертацията, чрез изпълнение на формулираните задачи. И най-важното, направена е препратка към тезата на работата, която изцяло се подкрепя от резултатите от изследванията.

В приложение докторант Касабова е включила снимков материал, много добре типологизиран в 7 категории, а именно: 1. Метафори/ метафорични тропи; 2. Alegория/ перифраза; 3. Метонимия; 4. Хипербола; 5. Игра на думи; 6. Символи и 7. Други вербални и визуални послания. Снимковият материал чудесно илюстрира проучванията в дисертацията на Иглика Касабова.

В съответствие с изискванията на закона, дисертацията завършва със списък на авторовите публикации, формулиране на приносните моменти и декларация за авторство.

Публикациите на докторант Иглика Касабова са повече от изисквания минимум за степената „доктор“. Те са 7 и всички са самостоятелни. Три от тях са в онлайн списанието „Реторика и комуникация“, три са в сборници, издадени от СУ и един доклад от ПР школа е под печат.

Приемам и четирите приноси така, както са формулирани от колегата. Най-важните приноси според мен са свързани с разработване на методика, комбинирането ѝ с други методи и обособяване на представителен корпус от различни по тип визуални материали. Не искам да пренебрегна факта, че новоконструираната методика е подходяща и за бъдещи изследвания.

Съдържанието на автореферата отговаря точно на дисертационното съдържание. В лаконична форма, както се изисква, авторът е предал най-съществените моменти по основните части на дисертационната си работа.

Преди заключението си, не мога да не отбележа един, според мен – много положителен факт. Като вътрешен рецензент имах конкретни бележки към първия вариант на дисертацията. Естествено, право на всеки автор е да избере с кои от тях да се съобрази, с кои – не. Приятната ми изненада е, че докторант Иглика Касабова е обърнала внимание на всички бележки, което за мен е много силно качество за изследовател – да приема външен критичен поглед.

Единствената техническа бележка, която имам към отлично разработената дисертация на докторанта е, че уводът, заключението, библиографията и приложението, не бива да се номерират в основното съдържание. Така се получават разминавания: Първа глава е II (част), втора е III и т.н. И едно пожелание – в бъдещата си научна дейност нека Иглика Касабова да публикува в повече научни списания – у нас и на чужд език. Това за нея не би представлявало трудност, защото владее на високо ниво няколко езика.

Заключение:

Дисертационната тема „Реторически техники за убеждаване в медийна среда (от телевизионните предавания до социалните мрежи)“ е разработена на високо теоретично и емпирично равнище. Езикът и стилът на писане, също са много добри и са адекватни за дисертационен труд. Прилагането на получените резултати в българската практика биха

допринесли за по-доброто структуриране на медийната комуникация, особено визуалната, от гледна точка на реторическата наука. Резултатите от емпиричните изследвания са значими и могат да се приложат в българската медийна практика.

Публикациите на докторанта са свързани директно с темата на дисертацията и надхвърлят изискванията като брой и обем. Всичко това оформя категоричното ми мнение, че рецензираната дисертация удовлетворява най-високите стандарти и затова убедено предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор” на Иглика Иванова Касабова.

18.03.2015

София

Рецензент:

Проф. д.пс.н. Толя Стоицова